

Sygn. akt VW 7538/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 7 marca 2016 r.

Sąd Rejonowy dla m. st. Warszawy w Warszawie V Wydział Karny

w składzie:

Przewodniczący SSR Piotr Grzędziński

Protokolant: Agnieszka Gutowska

Oskarżyciel publiczny: S. Z.

po rozpoznaniu na rozprawie w dniach 7 marca 2016 r. sprawy

1. **J. R. (1)** s. J. i J., ur. (...) w R.

obwinionego o to że:

w piśmie z dnia 29 lipca 2015r., będąc właścicielem pojazdu marki T. o numerze rejestracyjnym (...), wbrew obowiązkowi na żądanie Straży Miejskiej, nie wskazał komu powierzył pojazd do kierowania lub używania w dniu 15 stycznia 2015r. ok. godz. 16.45, tj. za wykroczenie z art. 96§3 KW w zw. z art. 78 ust. 4 Ustawy z dnia 20.06.97r. Prawo o ruchu drogowym Dz. U. nr 108 poz. 908 z późn. zm.

2. **E. R. (1)** c. J. i T., ur. (...) w W.

obwinionej o to że:

w dniu 30 lipca 2015r., tj. siedem dni od daty otrzymania ostatniego pisma wysłanego na adres z C., będąc właścicielem pojazdu marki T. o numerze rejestracyjnym (...), wbrew obowiązkowi na żądanie Straży Miejskiej, nie wskazała komu powierzyła pojazd do kierowania lub używania w dniu 15 stycznia 2015r. ok. godz. 16.45, tj. za wykroczenie z art. 96§3 KW w zw. z art. 78 ust. 4 Ustawy z dnia 20.06.97r. Prawo o ruchu drogowym Dz. U. nr 108 poz. 908 z późn. zm.

orzeka

I. Obwinionych J. R. (1) i E. R. (1) uznaje za winnych popełnienia zarzucanych im czynów i za to na podstawie art. 96 § 3 kw wymierza im kary grzywny w wysokości po 200 (dwieście) złotych.

II. Zasądza od obwinionego J. R. (1) kwotę 30 (trzydzieści) złotych tytułem opłaty , obciąża go kosztami postępowania w sprawie w kwocie 100 (sto) złotych.

III. Zwalnia obwinioną E. R. (1) z opłaty i pozostałych kosztów postępowania.

Sygn. akt V W 7538/15

UZASADNIENIE

Na podstawie zgromadzonego i ujawnionego w toku rozprawy głównej materiału dowodowego Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 15 stycznia 2015 r. ok. godz. 16:45 przy ul. (...) w W. Straż Miejska m.st. W. ujawniła wykroczenie polegające na postoju na skrzyżowaniu przez kierującego pojazdem marki T. o nr rej. (...), tj. czyn z art. 97 kw.

Z uwagi na powyższe Straż Miejska wezwała następnie właścicieli pojazdu J. R. (1) i E. R. (1) do wskazania kierującego pojazdem lub użytkownika pojazdu w wymienionym wyżej dniu. Wezwania te zostały odebrane przez adresatów. Następnie J. R. (1) i E. R. (1) odpowiednio w dniach 29 i 30 lipca 2015 r. złożyli pisemne oświadczenia, w których nie wskazali, komu powierzyli pojazd do kierowania lub używania w w/w dniu.

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie:

1. częściowych wyjaśnień obwinionego J. R. (k. 58) i obwinionej E. R. (k. 59)
2. notatki urzędowej k. 1, 15
3. zdjęcia k. 2, 16
4. wezwań k. 3, 5, 17, 19
5. potwierdzeń odbioru k. 4, 6, 18, 20
6. wniosku k. 7-9
7. oświadczenia k. 21.

Obwiniony **J. R. (1)** nie przyznał się do zarzucanego mu czynu. Potwierdzając, iż otrzymał wezwanie ze Straży Miejskiej, powołał się na treść pisma, które skierował do Straży Miejskiej, wskazując, że miał prawo nie udzielania informacji co do tożsamości osoby, której powierzono pojazd.

Obwiniona **E. R. (1)** nie przyznała się do zarzucanego jej czynu. Potwierdzając, iż otrzymała wezwanie ze Straży Miejskiej, wskazała, że nie dość dokładnie wypełniła dokument. Wyjaśniła, że nie pamiętała, komu powierzyła przedmiotowy pojazd; podała, że samochód użytkuje jej mąż, również ona sama, zaś łączna liczba użytkowników to 3 – 4 osoby.

Sąd zważył, co następuje:

Uwzględniając przeprowadzone i ujawnione w sprawie dowody, Sąd uznał, iż potwierdziły one ponad wszelką wątpliwość sprawstwo i winę J. R. (1) i E. R. (1) w odniesieniu do przypisanych im czynów.

Sąd dał wiarę wyjaśnieniom obwinionych w części, w której potwierdzili oni fakt otrzymania wezwania i nie udzielenia nań odpowiedzi zgodnie z wezwaniem, jak również w części dotyczącej własności pojazdu marki T.. Są one potwierdzone innymi dowodami zgromadzonymi w sprawie, tj. ujawnionymi w toku przewodu sądowego dokumentami.

Sąd odmówił przyznania waloru wiarygodności wyjaśnieniom obwinionych w części, w której wskazywali, iż nie mieli oni wiedzy odnośnie tego, komu powierzono pojazd do używania w oznaczonym dniu (na okoliczność taką obwiniona E. R. powoływała się w wyjaśnieniach złożonych na rozprawie, z kolei obwiniony J. R. podnosił ją mimochodem w piśmie kierowanym do Straży Miejskiej). Takie twierdzenia stanowią jedynie linię obrony przyjętą przez obwinionych w celu uniknięcia ukarania za popełnione wykroczenie.

Przeprowadzone na rozprawie głównej dowody w postaci dokumentów, ze względu na swój charakter i rzeczowy walor, nie budziły wątpliwości co do ich wiarygodności oraz faktu, na którego okoliczność zostały sporządzone oraz ze względu na okoliczności, które same stwierdzały. Żadna ze stron nie kwestionowała przy tym ich zgodności ze stanem

faktycznym, zaś Sąd nie znalazł powodów, które podważałyby ich wiarygodność. W związku z powyższym uczynił je podstawą dokonanych w niniejszej sprawie ustaleń faktycznych.

Należy na wstępie podkreślić, że w niniejszym postępowaniu niewątpliwe jest, iż w dniu 15 stycznia 2015 r. ok. godz. 16:45 przy ul. (...) w W. ujawnione zostało wykroczenie drogowe polegające na postoju na skrzyżowaniu przez kierującego pojazdem marki T. o nr rej. (...), tj. czyn z art. 97 kw. Potwierdziły to zebrane w sprawie dowody w postaci notatki urzędowej /k. 1, 15/ oraz zdjęcia /k. 2, 16/.

Nie ulega również wątpliwości, iż właściciele pojazdu marki T. o nr rej. (...), tj. obwinieni, zostali skutecznie wezwani przez Straż Miejską m.st. W. do wskazania kierującego pojazdem lub użytkownika pojazdem w wymienionym wyżej dniu.

Ustalając stan faktyczny w niniejszej sprawie, Sąd wziął także pod uwagę stanowisko obwinionych, zawarte w sprzeciwach od wyroku nakazowego, powtórzone następnie na rozprawie głównej przez obwinionego J. R. i będące powieleniem jego argumentacji zawartej w piśmie kierowanym do Straży Miejskiej (k. 7 - 9). Stanowisko to sprowadza się do twierdzenia, że obwinionym po wezwaniu ich przez Straż Miejską, miało przysługiwać prawo do odmowy składania wyjaśnień (ewentualnie zeznań), ewentualnie prawo do uchylecia się od odpowiedzi na pytanie.

W ocenie Sądu nie ma wątpliwości, że twierdzenia obwinionych stanowią wyłącznie przyjętą przez nich linię obrony i obliczone są na uniknięcie odpowiedzialności za zarzucone czyny.

Zgodnie z art. 96 § 3 kw, karze grzywny podlega ten, kto wbrew obowiązkowi nie wskaże na żądanie uprawnionego organu, komu powierzył pojazd do kierowania lub używania w oznaczonym czasie. Wykroczenie określone w art. 96 § 3 kw ma na celu m.in. ustalenie kierującego pojazdem w razie popełnienia przestępstwa lub popełnienia wykroczenia z udziałem tego pojazdu. Przepis ten odnosi się wprost do obowiązku wynikającego z art. 78 ust. 4 ustawy Prawo o ruchu drogowym, zgodnie z którym właściciel lub posiadacz pojazdu jest obowiązany wskazać na żądanie uprawnionego organu, komu powierzył pojazd do kierowania lub używania w oznaczonym czasie, chyba że pojazd został użyty wbrew jego woli i wiedzy przez nieznaną osobę, czemu nie mógł zapobiec.

W niniejszej sprawie obwinieni nie wykazali, aby spełnione zostały powyższe przesłanki. Odnosząc się do okoliczności, jakoby obwinionym po wezwaniu ich przez Straż Miejską do udzielenia odpowiedzi w trybie art. 78 ust. 4 ustawy Prawo o ruchu drogowym przysługiwało tzw. prawo „do milczenia”, wystarczającym będzie przywołanie uchwały Sądu Najwyższego z dnia 30.11.2004 r. (sygn. I KZP 26/04, OSNKW 2004/11-12/102), w której jasno wskazano, że odpowiednie stosowanie - z mocy art. 41 § 1 k.p.s.w. - w postępowaniu w sprawach o wykroczenia przepisu art. 183 § 1 k.p.k., w jego brzmieniu ustalonym przez ustawę z dnia 10.01.2003 r. o zmianie ustawy - Kodeks postępowania karnego (Dz. U. Nr 17, poz. 155), nie oznacza, aby osoba przesłuchiwana w charakterze świadka (składająca oświadczenie dowodowe w tym charakterze) w sprawie o wykroczenie mogła uchylić się od odpowiedzi na pytanie, jeżeli jej udzielenie mogłoby narazić osobę dla niej najbliższą na odpowiedzialność tylko za wykroczenie. Jednocześnie podkreślić należy, że obwinionym naówczas nie przysługiwało również żadne prawo do odmowy składania wyjaśnień, gdyż po otrzymaniu przedmiotowych wezwań nie mieli oni jeszcze statusu obwinionego czy podejrzanego o popełnienie wykroczenia – odwrotnie, zostali wezwani do udzielenia informacji na podstawie ustawy i mieli prawny obowiązek czynności tej dopełnić.

Identycznie nie można było uznać, aby podanie przez obwinionych, iż mieli oni nie pamiętać, komu użyczyli pojazd w oznaczonym dniu, nie wyczerpywało znamienia nieudzielenia odpowiedzi na wezwanie. W ocenie Sądu udzielenie odpowiedzi wymijającej, bądź też zasłanianie się niepamięcią, może być uznane za przejaw zachowania sprawczego z art. 96 § 3 kw (podobnie postanowienie Sądu Okręgowego w Białymstoku z dnia 26 września 2012 r., sygn. akt VIII Kz 444/12). Niewskazaniem osoby, której powierzony został pojazd do kierowania lub używania poprzez udzielenie odpowiedzi negatywnej będzie bowiem zarówno niewskazanie tej osoby, jak i stwierdzenie zobowiązanego, że nie wie on, w czyjej dyspozycji pozostawał pojazd w czasie zdarzenia (por. R.A. S., Wykroczenia drogowe. Komentarz, W. K. 2011). **W ocenie Sądu w zakresie sprawstwa obwinionej E. R. nie ma wątpliwości, że zasłanianie się przez obwinioną niepamięcią przede wszystkim było spóźnione (dopiero po**

trafieniu sprawy do Sądu obwiniona zaczęła powoływać się na tę okoliczność, wcześniej wprost odmawiając zadośćuczynieniu wezwaniu Straży Miejskiej, vide k. 21 akt). W zakresie sprawstwa obojga obwinionych należy zauważyć już jedynie na marginesie, iż sposób ich postępowania w istocie miał na celu uniknięcie odpowiedzialności (lub uchronienie innej osoby) za popełnione wykroczenie drogowe. Należy tu zwrócić uwagę na dwie podstawowe okoliczności. Po pierwsze, obwinieni na etapie postępowania prowadzonego przez Straż Miejską w ogóle nie podawali, ilu przedmiotowych użytkowników miałyby istnieć, okoliczności tej w żaden sposób nie uzasadniali i nie opisywali, próbując jedynie znaleźć punkt zaczepienia do zniechęcenia organów postępowania wyjaśniającego do dalszego zajmowania się sprawą. Po drugie, obwinieni są właścicielami auta, osobami dorosłymi i poczytalnymi; nic przekonującego nie wskazuje, aby mogli oni mieć jakieś problemy z przyporządkowaniem pojazdu do właściwej osoby. Nawiązując tu jeszcze do pisemnego stanowiska obwinionego J. R. (k. 7 - 9) odpowiedź obwinionego opierała się przede wszystkim na uzurpowanym uprawnieniu do odmowy wskazania kierowcy pojazdu, co omówiono wyżej – okoliczność dot. rzekomej niewiedzy (niepewności) podano jedynie alternatywnie, mimochodem, powołując się zresztą na rzekome prawo do odmowy udzielenia odpowiedzi na pytanie.

Podkreślić wypada również, iż żądanie wskazania pochodzić winno od uprawnionego organu. Zgodnie ze znowelizowanym w 2010 r. art. 17 § 3 kpw i art. 129 ustawy Prawo o ruchu drogowym, straże miejskie posiadają uprawnienia oskarżyciela publicznego w sprawach dotyczących art. 96 § 3 kw. Mogą one zatem żądać od właściciela lub posiadacza pojazdu wskazania, komu powierzyli pojazd do kierowania lub używania w określonym czasie. Stanowisko to jest zgodne również z orzecznictwem Sądu Najwyższego - w uchwale 7 sędziów – zasada prawna z dnia 30 września 2014 r. (sygn. akt I KZP 16/14, OSNKW 2014/11/80), wskazano, iż „Na podstawie przepisu art. 17 § 3 ustawy z dnia 24 sierpnia 2001 r. - Kodeks postępowania w sprawach o wykroczenia (Dz. U. z 2013 r., poz. 395 z późn. zm.), w brzmieniu po nowelizacji ustawą z dnia 29 października 2010 r. o zmianie ustawy - Prawo o ruchu drogowym oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 225, poz. 1466), straży gminnej (miejskiej) przysługują uprawnienia oskarżyciela publicznego w sprawach o wykroczenia z art. 96 § 3 Kodeksu wykroczeń”.

Mając na uwadze powyższe, w ocenie Sądu należało uznać obwinionych za winnych popełnienia zarzucanych im czynów, albowiem ich zachowanie wyczerpuje znamiona wykroczenia przewidzianego w art. 96 § 3 kw. W ocenie Sądu zgromadzony w sprawie materiał dowodowy nie pozostawia wątpliwości w zakresie winy J. R. (1) i E. R. (1), która została udowodniona.

Dokonując wymiaru kary Sąd kierował się dyrektywami wymiaru kary z art. 33 kw. Sąd brał zatem pod uwagę stopień społecznej szkodliwości czynu i cele kary w zakresie społecznego oddziaływania, a także cele zapobiegawcze i wychowawcze, które ma ona osiągnąć w stosunku do obwinionych. Sąd wziął również pod uwagę rodzaj i rozmiar szkód wyrządzonych wykroczeniem, stopień winy i zachowanie obwinionych.

Wykroczenie wskazane w art. 96 § 3 kw zagrożone jest karą grzywny. Orzeczone wobec obwinionych kary grzywny w wysokości po 200 zł zdaniem Sądu są odpowiednie do stopnia społecznej szkodliwości czynów obwinionych i stopnia ich zawinienia i stanowią będą dolegliwość o charakterze represyjno - wychowawczym, zapobiegającym w przyszłości ponownemu łamaniu przez obwinionych porządku prawnego. Sąd jest zdania, iż poprzez orzeczenie kary grzywny, zrealizowane zostaną tak cele prewencji indywidualnej, która ma na celu przede wszystkim powstrzymanie sprawcy od tego typu zachowań w przyszłości, jak i prewencji generalnej, której zadaniem jest kształtowanie świadomości prawnej społeczeństwa i utwierdzanie jego prawidłowych postaw wobec prawa. Dodać należy, iż w sytuacji, gdy maksymalna sankcja karna za wykroczenie z art. 96 § 3 kw wynosi w zw. z art. 24 § 1 kw 5.000 zł grzywny, kara 200 zł grzywny nie jest karą zbyt surową.

Orzeczenie o kosztach wobec obwinionego J. R., tj. zryczałtowanych wydatkach postępowania oraz o opłacie, wydano na podstawie art. 118 § 1 kpw w zw. z § 1 pkt 1 Rozp. Min. Sprawiedliwości z dnia 10.10.2001 r. w sprawie wysokości zryczałtowanych wydatków postępowania oraz wysokości opłaty za wniesienie wniosku o wznowienie postępowania w sprawach o wykroczenia i art. 119 kpw w zw. z art. 3 ust. 1 i art. 21 pkt 2 ustawy z dnia 23.06.1973 r. o opłatach w sprawach karnych. Sąd zasądził od obwinionego J. R. na rzecz Skarbu Państwa koszty postępowania w wysokości 100

zł i wymierzył mu opłatę w wysokości 30 zł, nie znajdując żadnych podstaw do zwolnienia obwinionego z w/w kosztów (obwiniony jest zatrudniony i osiąga stały dochód). Z kolei co do obwinionej E. R. Sąd uznał za zasadne zastosowanie art. 624 § 1 kpk w zw. z art. 119 kpw i zwolnienie jej z kosztów, mając na uwadze fakt, że obwiniona nie pracuje i pozostaje bez własnych dochodów.